UTHARA KANDAM സർഗം 9

ശ്രീ മഹാദേവ ഉവാച .

ലക്ഷ്മണം തു പരിത്യജ്യ രാമോ ദുഃഖസമന്വിതഃ .
മന്ത്രിണോ നൈഗമാംശ്ചൈവ വസിഷ്ഠം ചേദമബ്രവീത് .. 1..

അഭിഷേക്ഷ്യാമി ഭരതമധിരാജ്യേ മഹാമതിം .
അദ്യ ചാഹം ഗമിഷ്യാമി ലക്ഷ്മണസ്യ പദാനുഗഃ .. 2..

ഏവമുക്തേ രഘുശ്രേഷ്ഠേ പൗരജാനപദാസ്തദാ .
ദ്രുമാ ഇവച്ഛിന്നമൂലാ ദുഃഖാർതാഃ പതിതാ ഭുവി .. 3..

മൂർച്ഛിതോ ഭരതോ വാപി ശ്രുത്വാ രാമാഭിഭാഷിതം .
ഗർഹയാമാസ രാജ്യം സ പ്രാഹേദം രാമസന്നിധൗ .. 4..

സത്യേന ച ശപേ നാഹം ത്വാം വിനാ ദിവി വാ ഭുവി .
കാങ്ക്ഷേ രാജ്യം രഘുശ്രേഷ്ഠ ശപേ ത്വത്പാദയോഃ പ്രഭോ .. 5..

ഇമൗ കുശലവൗ രാജന്നഭിഷിഞ്ചസ്വ രാഘവ .
കോസലേഷു കുശം വീരമുത്തരേഷു ലവം തഥാ .. 6..

ഗച്ഛന്തു ദൂതാസ്ത്വരിതം ശത്രുഘ്നാനയനായ ഹി .
അസ്മാകമേതദ്ഗമനം സ്വർവാസായ ശൃണോതു സഃ .. 7..

ഭരതേനോദിതം ശ്രുത്വാ പതിതാസ്താഃ സമീക്ഷ്യ തം .
പ്രജാശ്ച ഭയസംവിഗ്നാ രാമവിശ്ലേഷകാതരാഃ .. 8..

വസിഷ്ഠോ ഭഗവാൻ രാമ-മുവാച സദയം വചഃ .
പശ്യ താതാ-ദരാഥ്-സർവാഃ പതിതാ ഭൂതലേ പ്രജാഃ .. 9..

താസാം ഭാവാനുഗം രാമ പ്രസാദം കർതുമർഹസി .
ശ്രുത്വാ വസിഷ്ഠവചനം താഃ സമുത്ഥാപ്യ പൂജ്യ ച .. 10..

സസ്നേഹോ രഘുനാഥസ്താഃ കിം കരോമീതി ചാബ്രവീത് .
തതഃ പ്രാഞ്ജലയഃ പ്രോചുഃ പ്രജാ ഭക്ത്യാ രഘൂദ്വഹം .. 11..

ഗന്തുമിച്ഛസി യത്ര ത്വമനുഗച്ഛാമഹേ വയം .
അസ്മാകമേഷാ പരമാ പ്രീതിർധർമോഽയമക്ഷയഃ .. 12..

തവാനുഗമനേ രാമ ഹൃദ്ഗതാ നോ ദൃഢാ മതിഃ .
പുത്രദാരാദിഭിഃ സാർധമനുയാമോഽദ്യ സർവഥാ .. 13..

തപോവനം വാ സ്വർഗം വാ പുരം വാ രഘുനന്ദന .
ജ്ഞാത്വാ തേഷാം മനോദാർഢ്യം കാലസ്യ വചനം തഥാ .. 14..

ഭക്തം പൗരജനം ചൈവ ബാഢമിത്യാഹ രാഘവഃ .
കൃത്വൈവ നിശ്ചയം രാമസ്തസ്മിന്നേവാഹനി പ്രഭുഃ .. 15..

പ്രസ്ഥാപയാമാസ ച തൗ രാമഭദ്രഃ കുശീലവൗ .
അഷ്ടൗ രഥസഹസ്രാണി സഹസ്രം ചൈവ ദന്തിനാം .. 16..

ഷഷ്ടിം ചാശ്വ-സഹസ്രാണാ-മേകൈ-കസ്മൈ ദദൗ ബലം .
ബഹുരത്നൗ ബഹുധനൗ ഹൃഷ്ടപുഷ്ടജനാവൃതൗ .. 17..

അഭിവാദ്യ ഗതൗ രാമം കൃച്ഛ്രേണ തു കുശീലവൗ .
ശത്രുഘ്നാനയനേ ദൂതാൻ പ്രേഷയാമാസ രാഘവഃ .. 18..

തേ ദൂതാസ്ത്വരിതം ഗത്വാ ശത്രുഘ്നായ ന്യവേദയൻ .
കാലസ്യാഗമനം പശ്ചാദത്രിപുത്രസ്യ ചേഷ്ടിതം .. 19..

ലക്ഷ്മണസ്യ ച നിര്യാണം പ്രതിജ്ഞാം രാഘവസ്യ ച .
പുത്രാഭിഷേചനം ചൈവ സർവം രാമചികീർഷിതം .. 20..

ശ്രുത്വാ തദ്ദൂതവചനം ശ്ത്രുഘ്നഃ കുലനാശനം .
വ്യഥിതോഽപി ധൃതിം ലബ്ധ്വാ പുത്രാവാഹൂയ സത്വരഃ .
അഭിഷിച്യ സുബാഹും വൈ മഥുരായാം മഹാബലഃ .. 21..

യൂപകേതും ച വിദിശാനഗരേ ശത്രുസൂദനഃ .
അയോധ്യാം ത്വരിതം പ്രാഗാത്സ്വയം രാമദിദൃക്ഷയാ .. 22..

ദദർശ ച മഹാത്മാനം തേജസാ ജ്വലനപ്രഭം .
ദുകൂലയുഗസംവീതം ഋഷിഭിശ്ചാക്ഷയൈർവൃതം .. 23..

അഭിവാദ്യ രമാനാഥം ശത്രുഘ്നോ രഘുപുംഗവം .
പ്രാഞ്ജലിർധർമസഹിതം വാക്യം പ്രാഹ മഹാമതിഃ .. 24..

അഭിഷിച്യ സുതൗ തത്ര രാജ്യേ രാജീവലോചന .
തവാനുഗമനേ രാജൻ വിദ്ധി മാം കൃതനിശ്ചയം .. 25..

ത്യക്തും നാർഹസി മാം വീര ഭക്തം തവ വിശേഷതഃ .
ശത്രുഘ്നസ്യ ദൃഢാം ബുദ്ധിം വിജ്ഞായ രഘുനന്ദനഃ .. 26..

സഞ്ജീഭവതു മധ്യാഹ്നേ ഭവാനിത്യബ്രവീദ്വചഃ .
അഥ ക്ഷണാത്സമുത്പേതുർവാനരാഃ കാമരൂപിണഃ .. 27..

ഋക്ഷാശ്ച രാക്ഷസാശ്ചൈവ ഗോപുച്ഛാശ്ച സഹസ്രശഃ .
ഋഷീണാം ദേവതാനാം ച പുത്രാ രാമസ്യ നിർഗമം .. 28..

ശ്രുത്വാ പ്രോചൂ രഘുശ്രേഷ്ഠം സർവേ വാനരരാക്ഷസാഃ .
തവാനുഗമനേ വിദ്ധി നിശ്ചിതാർഥാൻ ഹി നഃ പ്രഭോ .. 29..

ഏതസ്മിന്നന്തരേ രാമം സുഗ്രീവോഽപി മഹാബലഃ .
യഥാവദഭിവാദ്യാഹ രാഘവം ഭക്തവത്സലം .. 30..

അഭിഷിച്യാംഗദം രാജ്യേ ആഗതോഽസ്മി മഹാബലം .
തവാനുഗമനേ രാമ വിദ്ധി മാം കൃതനിശ്ചയം .. 31..

ശ്രുത്വാ തേഷാം ദൃഢം വാക്യം ഋക്ഷവാനരരക്ഷസാം .
വിഭീഷണമുവാചേദം വചനം മൃദു സാദരം .. 32..

ധരിഷ്യതി ധരാ യാവത്പ്രജാസ്താവത്പ്രശാധി മേ .
വചനാദ്രാക്ഷസം രാജ്യം ശാപിതോഽസി മമോപരി .. 33..

ന കിഞ്ചിദുത്തരം വാച്യം ത്വയാ മത്കൃതകാരണാത് .
ഏവം വിഭീഷണം തൂക്ത്വാ ഹനൂമന്തമഥാബ്രവീത് .. 34..

മാരുതേ ത്വം ചിരഞ്ജീവ മമാജ്ഞാം മാ മൃഷാ കൃഥാഃ .
ജാംബവന്തമഥ പ്രാഹ തിഷ്ഠ ത്വം ദ്വാപരാന്തരേ . 35..

മയാ സാർധം ഭവേദ്യുദ്ധം യത്കിഞ്ചിത്കാരണാന്തരേ .
തതസ്താൻ രാഘവഃ പ്രാഹ ഋക്ഷരാക്ഷസവാനരാൻ .
സർവാനേവ മയാ സാർധം പ്രയാതേതി ദയാന്വിതഃ .. 36..

തതഃ പ്രഭാതേ രഘുവംശനാഥോ
 വിശാലവക്ഷാഃ സിതകഞ്ജനേത്രഃ .
പുരോധസം പ്രാഹ വസിഷ്ഠമാര്യം
 യാന്ത്വഗ്നിഹോത്രാണി പുരോ ഗുരോ മേ . 37..

തതോ വസിഷ്ഠോഽപി ചകാര സർവം
പ്രാസ്ഥാനികം കർമ മഹദ്വിധാനാത് .
ക്ഷൗമാംബരോ ദർഭപവിത്രപാണിഃർ
മഹാപ്രയാണായ ഗൃഹീതബുദ്ധിഃ .. 38..

നിഷ്ക്രമ്യ രാമോ നഗരാത്സിതാഭ്രാ-
ച്ഛശീവ യാതഃ ശശികോടികാന്തിഃ .
രാമസ്യ സവ്യേ സിതപദ്മഹസ്താ
പദ്മാ ഗതാ പദ്മവിശാലനേത്രാ .. 39..

പാർശ്വേഽഥ ദക്ഷേഽരുണകഞ്ജഹസ്താ
ശ്യാമാ യയൗ ഭൂരപി ദീപ്യമാനാ .
ശാസ്ത്രാണി ശസ്ത്രാണി ധനുശ്ച ബാണാ
ജഗ്മുഃ പുരസ്താദ്ധൃതവിഗ്രഹാസ്തേ .. 40..

വേദാശ്ച സർവേ ധൃതവിഗ്രഹാശ്ച
യയുശ്ച സർവേ മുനയശ്ച ദിവ്യാഃ .
മാതാ ശ്രുതീനാം പ്രണവേന സാധ്വീ
യയൗ ഹരിം വ്യാഹൃതിഭിഃ സമേതാ .. 41..

ഗച്ഛന്തമേവാനുഗതാ ജനാസ്തേ
സപുത്രദാരാഃ സഹ ബന്ധുവർഗൈഃ .
അനാവൃതദ്വാരമിവാപവർഗം
രാമം വ്രജന്തം യയുരാപ്തകാമാഃ .
സാന്തഃപുരഃ സാനുചരഃ സഭാര്യഃ
ശത്രുഘ്നയുക്തോ ഭരതോഽനുയാതഃ .. 42..

ഗച്ഛന്തമാലോക്യ രമാസമേതം
ശ്രീരാഘവം പൗരജനാഃ സമസ്താഃ .
സബാലവൃദ്ധാശ്ച യയുർദ്വിജാഗ്ര്യാഃ
സാമാത്യവർഗാശ്ച സമന്ത്രിണോ യയുഃ .. 43..

സർവേ ഗതാഃ ക്ഷത്രമുഖാഃ പ്രഹൃഷ്ടാ
വൈശ്യാശ്ച ശൂദ്രാശ്ച തഥാ പരേ ച .
സുഗ്രീവമുഖ്യാ ഹരിപുംഗവാശ്ച
സ്നാതാ വിശുദ്ധാഃ ശുഭശബ്ദയുക്താഃ .. 44..

ന കശ്ചിദാസീദ്ഭവദുഃഖയുക്തോ
ദീനോഽഥവാ ബാഹ്യസുഖേഷു സക്തഃ .
ആനന്ദരൂപാനുഗതാ വിരക്താ
യയുശ്ച രാമം പശുഭൃത്യവർഗൈഃ .. 45..

ഭൂതാന്യദൃശ്യാനി ച യാനി തത്ര
യേ പ്രാണിനഃ സ്ഥാവരജംഗമാശ്ച .
സാക്ഷാത്പരാത്മാനമനന്തശക്തിം
ജഗ്മുർവിമുക്താഃ പരമേകമീശം .. 46..

നാസീദയോധ്യാനഗരേ തു ജന്തുഃ
കശ്ചിത്തദാ രാമമനാ ന യാതഃ .
ശൂന്യം ബഭൂവാഖിലമേവ തത്ര
പുരം ഗതേ രാജനി രാമചന്ദ്രേ .. 47..

തതോഽതിദൂരം നഗരാത്സ ഗത്വാ
ദൃഷ്ട്വാ നദീം താം ഹരിനേത്രജാതാം .
ननन्द രാമഃ സ്മൃതപാവനോഽതോ
ദദർശ ചാശേഷമിദം ഹൃദിസ്ഥം .. 48..

അഥാഗതസ്തത്ര പിതാമഹോ മഹാൻ
ദേവാശ്ച സർവേ ഋഷയശ്ച സിദ്ധാഃ .
വിമാനകോടീഭിരപാരപാരം
സമാവൃതം ഖം സുരസേവിതാഭിഃ .. 49..

രവിപ്രകാശാഭിരഭിസ്ഫുരത്സ്വം
ജ്യോതിർമയം തത്ര നഭോ ബഭൂവ .
സ്വയമ്പ്രകാശൈർമഹതാം മഹദ്ഭിഃ
സമാവൃതം പുണ്യകൃതാം വരിഷ്ഠൈഃ .. 50..

വവുശ്ച വാതാശ്ച സുഗന്ധവന്തോ
വവർഷ വൃഷ്ടിഃ കുസുമാവലീനാം .
ഉപസ്ഥിതേ ദേവമൃദംഗനാദേ
ഗായത്സു വിദ്യാധരകിന്നരേഷു .. 51..

രാമസ്തു പദ്ഭ്യാം സരയൂജലം സകൃത്
സ്പൃഷ്ട്വാ പരിക്രാമദനന്തശക്തിഃ .

ബ്രഹ്മാ തദാ പ്രാഹ കൃതാഞ്ജലിസ്തം
    രാമം പരാത്മൻ പരമേശ്വരസ്ത്വം .. 52..

വിഷ്ണുഃ സദാനന്ദമയോऽസി പൂർണോ
    ജാനാസി തത്ത്വം നിജമൈശമേകം .
തഥാപി ദാസസ്യ മമാഖിലേശ
കൃതം വചോ ഭക്തപരോऽസി വിദ്വൻ .. 53..

ത്വം ഭ്രാതൃഭിർവൈഷ്ണവമേവമാദ്യം
    പ്രവിശ്യ ദേഹം പരിപാഹി ദേവാൻ .
യദ്വാ പരോ വാ യദി രോചതേ തം
    പ്രവിശ്യ ദേഹം പരിപാഹി നസ്ത്വം .. 54..

ത്വമേവ ദേവാധിപതിശ്ച വിഷ്ണുഃർ
    ജാനന്തി ന ത്വാം പുരുഷാ വിനാ മാം .
സഹസ്രകൃത്വസ്തു നമോ നമസ്തേ
    പ്രസീദ ദേവേശ പുനർനമസ്തേ .. 55..

പിതാമഹപ്രാർഥനയാ സ രാമഃ
    പശ്യത്സു ദേവേഷു മഹാപ്രകാശഃ .
മുഷ്ണംശ്ച ചക്ഷൂംഷി ദിവൗകസാം തദാ
    ബഭൂവ ചക്രാദിയുതശ്ചതുർഭുജഃ .. 56..

ശേഷോ ബഭൂവേശ്വരതല്പഭൂതഃ
    സൗമിത്രിരത്യദ്ഭുതഭോഗധാരീ .
ബഭൂവതുശ്ചക്രദരൗ ച ദിവ്യൗ
    കൈകേയിസൂനുർലവണാന്തകശ്ച .. 57..

സീതാ ച ലക്ഷ്മീരഭവത്പുരേവ
    രാമോ ഹി വിഷ്ണുഃ പുരുഷഃ പുരാണഃ .
സഹാനുജഃ പൂർവശരീരകേണ
    ബഭൂവ തേജോമയദിവ്യമൂർതിഃ .. 58..

വിഷ്ണും സമാസാദ്യ സുരേന്ദ്രമുഖ്യാ
    ദേവാശ്ച സിദ്ധാ മുനയശ്ച ദക്ഷാഃ .
പിതാമഹാദ്യാഃ പരിതഃ പരേശം
    സ്തവൈർഗൃണന്തഃ പരിപൂജയന്തഃ .. 59..

ആനന്ദസമ്പ്ലാവിതപൂർണചിത്താ
    ബഭൂവിരേ പ്രാപ്തമനോരഥാസ്തേ .
തദാഹ വിഷ്ണുർദ്രുഹിണം മഹാത്മാ
    ഏതേ ഹി ഭക്താ മയി ചാനുരക്താഃ .. 60..

യാന്തം ദിവം മാമനുയാന്തി സർവേ
    തിര്യക്ഷ-രീരാ അപി പുണ്യയുക്താഃ .
വൈകുണ്ഠസാമ്യം പരമം പ്രയാന്തു
    സമാവിശ+സ്വാശു മമാജ്ഞയാ ത്വം .. 61..

ശ്രുത്വാ ഹരേർവാക്യമഥാബ്രവീത്കഃ
    സാന്താനികാൻ യാന്തു വിചിത്രഭോഗാൻ .
ലോകാന്മദീയോപരി ദീപ്യമാനാൻ
    ത്വദ്ഭാവയുക്താഃ കൃതപുണ്യപുഞ്ജാഃ .. 62..

യേ ചാപി തേ രാമ പവിത്രനാമ
    ഗൃണന്തി മർത്യാ ലയകാല ഏവ .
അജ്ഞാനതോ വാപി ഭജന്തു ലോകാൻ
    താനേവ യോഗൈരപി ചാധിഗമ്യാൻ .. 63..

തതോഽതിഹൃഷ്ടാ ഹരിരാക്ഷസാദ്യാഃ
    സ്പൃഷ്ട്വാ ജലം ത്യക്തകലേവരാസ്തേ .
പ്രപേദിരേ പ്രാക്തനമേവ രൂപം
    യദംശജാ ഋക്ഷഹരീശ്വരാസ്തേ .. 64..

പ്രഭാകരം പ്രാപ ഹരിപ്രവീരഃ
    സുഗ്രീവ ആദിത്യജവീര്യവത്ത്വാത് .
തതോ വിമഗ്നാഃ സരയൂജലേഷു
    നരാഃ പരിത്യജ്യ മനുഷ്യദേഹം .. 65..

ആരുഹ്യ ദിവ്യാഭരണാ വിമാനം
    പ്രാപുശ്ച തേ സാന്തനികാഖ്യലോകാൻ .
തിര്യക്പ്രജാതാ അപി രാമദൃഷ്ടാ
    ജലം പ്രവിഷ്ടാ ദിവമേവ യാതാഃ .. 66..

ദിദൃക്ഷവോ ജാനപദാശ്ച ലോകാ
    രാമം സമാലോക്യ വിമുക്തസംഗാഃ .

സ്മൃത്വാ ഹരിം ലോകഗുരും പരേശം
സ്പൃഷ്ട്വാ ജലം സ്വർഗമവാപുരഞ്ജഃ .. 67..

ഏതാവദേവോത്തരമാഹ ശംഭുഃ
ശ്രീരാമചന്ദ്രസ്യ കഥാവശേഷം .
യഃ പാദമപ്യത്ര പഠേത്സ പാപാദ്-
വിമുച്യതേ ജന്മസഹസ്രജാതാത് .. 68..

ദിനേ ദിനേ പാപചയം പ്രകുർവൻ
പഠേന്നരഃ ശ്ലോകമപീഹ ഭക്ത്യാ .
വിമുക്തസർവാഘചയഃ പ്രയാതി
രാമസ്യ സാലോക്യമനന്യലഭ്യം .. 69..

ആഖ്യാനമേതദ്രഘുനായകസ്യ
കൃതം പുരാ രാഘവചോദിതേന .
മഹേശ്വരേണാപ്തഭവിഷ്യദർഥം
ശ്രുത്വാ തു രാമഃ പരിതോഷമേതി .. 70..

രാമായണം കാവ്യമനന്തപുണ്യം
ശ്രീശങ്കരേണാഭിഹിതം ഭവാന്യൈ .
ഭക്ത്യാ പഠേദ്യഃ ശൃണുയാത് സ പാപൈഃർ
വിമുച്യതേ ജന്മശതോദ്ഭവൈശ്ച .. 71..

അധ്യാത്മരാമം പഠതശ്ച നിത്യം
ശ്രോതുശ്ച ഭക്ത്യാ ലിഖിതുശ്ച രാമഃ .
അതിപ്രസന്നശ്ച സദാ സമീപേ
സീതാസമേതഃ ശ്രിയമാതനോതി .. 72..

രാമായണം ജനമനോഹരമാദികാവ്യം
ബ്രഹ്മാദിഭിഃ സുരവരൈരപി സംസ്തുതം ച .
ശ്രദ്ധാന്വിതഃ പഠതി യഃ ശൃണുയാത്തു നിത്യം
വിഷ്ണോഃ പ്രയാതി സദനം സ വിശുദ്ധദേഹഃ .. 73..

ഇതി ശ്രീമദധ്യാത്മരാമായണേ ഉമാമഹേശ്വരസംവാദേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ നവമഃ സർഗഃ .. 9..

.. സമാപ്തമിദമുത്തരകാണ്ഡം ..

.. സമ്പൂർണം ഇതി അധ്യാത്മരാമായണം ..
ഓം
CHECKED BY GURU P.R.IYER
13.5.2024